

RÖVID HIREK

NEWYORK. Levin Maurice newyorki le- reskedő kötelezte magát, hogy életfogytiglen évenként 2500 dollárt fog a „zsidó nemzeti alap” részére adni.

TOULOUSE, 56 Saar vidéki zsidó mene- küll állépte a francia határt, akiket Toulousebe dióigáltak, 40 menélül Tetorchenban tartó- kodik és 140 Forbachben várja a további fejleményeké. Egy nagyobb menekült csoport M. zsidók, akik előbb Hitler Németországából lettek kiűzve és most ismét vándorbolot kellett ragadniok. Ezek a zsidó menekültek szerel- nek Erász.Lotharingiában maradni, ahol a rémet nyelvtudásukkal boldogulni tudnának, azonban a kormány Dél-Franciaországba írá nyítja őket.

BERLIN. A kommunisák vagyonának el- kobzásáról szóló törvényre való hivatkozással a német kormány elkobozta Einstein profszor Posidam melletti birtokát.

BUCUREST. A belügyminiszter 2 antisze- mita alakulatot osztott fel: A macedóniai Ifjusági szervezetét és a nrmzeti „Radnat”.

HÁIFA. A kikötő parancsnokság nem en- gedte meg Zvi Rosenblatnak, az Arlosoroff gyilkosságai per felmentelt vádlójának, hogy p. rtra szálljon dacára annak, hogy rendez beutazást vizummal rendelkezett. Ezt az intéz- kedést annak tulajdonítják, hogy Rosenblat a p. lesztinal kormány „fekete listáján” szerepel.

KOVNO. A most életbelépetett len mo- ncpólum következtében százával maradtak a zsidók kenyérkereset nélkül, mivel évszázadok óta ez a foglalkozási ág zsidó kezékén volt. A lenexportot a kormány által szervezett les- tület bonyolítja le és minden intervenció, hogy zsidó szakköröket is vonjanak be ezen érdekelttségbe — teljesen hatástalan maradt.

RIGA. A városi tanács 10 000 dollár szavazott meg zsidó intézetek részére, ebből 1 f00 dollár a zsidó színházra esik.

LONDON. A cionista világgorganzáció ex-cultiváje az Aktions Comité! Peszach előltire Jerusálembe hívta egybe. A pontos időpontot csak később fogják az érdekelteknek tudomá- sára hozni.

JERUZSÁLEM. A koloniatk kultur munkájá- nek fejlesztésére egy egész sor tanító lett beállítva. Egyedül Judeában és a Scharonban a legutóbbi 2 hónap alatt több mint 50 elő- adás tartottak. A kultur munkát egy pártón- kivül bizottság irányítja. A bevándorolt szak- emberek sok esetben maguk veszik a kezükbe a szervezés munkáját és tartanak szakelőadó- sokat a tanulmányzó zsidó kolonistáknak. — Scherlok Jewish Agency politikai osztá- lyának vezetője, egy általa létesített szemina- rium megújítása alkalmából felhívta a hallga- tóságot, hogy intenzíven foglalkozzanak az arab tudományos dolgokkal, mert feltétlenül szükséges, hogy alaposan megismerjünk a szomszédnépet, mert ez előfeltétele a kölcsö- nös közérdeklődésnek és megélhetésnek. — Rech- wothban halálos baleset történt egy kul építé- se körül. Egy narancsültetvényben beszakadt az épülő kul falazata és maga alá temette a benne dolgozó S. Hillert Kucza egyik tagját. A segítségére siető munkások, csak már a helyszínen a kútból kihúzták. — A ha. f. i technikum a mezőgazdasági letelepítési szabályozó bi- zottság mechanikus tagjának egy hat heti kurzust nyitott. Erre a tanfolyamra eddig 27 tanuló jelentkezett 27 különböző telepről, akik főleg traktorokkal foglalatalkodnak. A tanfo- lyam praktikus és teoretikus előadásokat tart. — A palesztinai kormány geológusát Blaket, megátmadták és kirabolták. A rendőrségnek sikerült a tetteseket megkeríteni, a náluk levő zsákmányt hiánytalanul elkobozni és jogos tulajdonosának visszaadni.

Az elszakadt tízedik zsidó törzs ivadékaíról

A bombá. i legfelsőbb törvényték elnöke, Brymohantall. aki most európai tanulmányon van, londoni jelentések szerint a következőket mondotta az indiai zsidó állapotról:

— *Nincs zsidókérdés Indiában.* Egy olyan birodalomban, amelynek sok ezer éves „igazi” árja kultúrája van, s amelynek tudósai filozófiai műveket írtak, amikor Európa népet még nomádok módjára kóboroltak, nincs lere az antisze mitizmusnak. Mindenki tudja, hogy Gándhi környezetében, a nacionalista moz- galomban, sok zsidó játszik szerepet. Az indiai zsidó: vallásos s ősei törvényeihez ragaszkodik. Így például szombatontként a tempomok a legutolsó helyig be vannak állítva.

— *Az indiai őslakó zsidók, az ugyne- vezett „Bné Jisrael”, mult év októberében Abhmedabad városában nagy templomot avattak, amelyet megdíjazott az angol kormányzó.* Ebből az alkalmából átadtak neki egy emlékiratot, amelyben elmondják, hogy hagyományaik szerint ők I réel elszakadt tíz törzséből (asteresz hasvó im) származnak és körülbelül 2600 évvel ezelőtől jutottak In- diába.

— *A „Bné Jisrael” egy nagy része az indiai hadseregben katonáskodik és a magas rangu tisztok között sok a zsidó, akik külön- féle harctereken kiálltak világháború alatt. Most azonban hadipályán való elhelyezésüket, ugy- szólván lehetetlennek fojza lenni az az új ren- delet, amelynek értelmében az indiai hadsereg- ben egy és ugyanazon felekezethez tartozó száz emberre csak két tiszt eshetik. Ezzel a „Bné Jisrael” egy része elveszítené életlehetősé- gét, mert emennyire kiválóan alkalmasak katonai és tisztviselői pályákra, oly annyira ügyellenek, mint kereskedők.*

— **Szokolov a palesztinai helyzet- ről.** Egy Londonban, dr Herz főrabbi elnök lele alatt, megtartott cionista nagygyűlés al- kalmával, Nachum Szoko'ov nyilatkozott a jelenlegi palesztinai helyzetről és a követ- kezőket mondotta: „Palesztinában a zsidó nép újjászülése megy végbe és egy ilyen újjászülésnél minden eddig bevált módszert alkalmazni lehet. Remélem, hogy a kormány beleegyezésével, eljő még az az idő, amikor Transjordánia is a miénk lesz. Mi ma is nagy eredményeket mondhatunk a magunknak. Megszereztük a Hületerületet. 1910 ben Kon- stantinápolyban voltam, amikor ezt a kon- cessziót az araboknak adták. Ők megszere- zték a koncessziót, azonban egy Werthelm- szekrénybe zárták azt el. Husz év alatt még a kisujjokat sem mozdították meg, hogy ki- használják ezt az értékes koncessziót, míg végre eljött az idő, hogy mi fiatal chalucokat hozhatunk e terület megmentésére. A tulsá- gos lelkesedés nem tesz jót, azonban a foly- tonos kritika is árt. A Hule terület megszer- zése óriási lépést jelent a számunkra.

— **Dizengoff polgármester egészségi állapota javult.** A legutóbbi orosz jelenés szerint Dizengoff egészségi állapota általános javulást mutat és hőmérséklete erősen csök- kent. A zsidó képőművészeti muzeumban, amely a polgármester házában van, állandóan zsidó csoportok tartózkodnak akik a nagybeleg polgármester javulásáért imádkoznak. N. p. sze- rülésére jellemző, hogy beteggyógyánál meg- jelent egy 93 éves zsidó aggasztán aki elhozta azt az amuletet, amit 60 évvel ezelőtől kapott egy híres rabbittól. Dizengoffot nagyon meg- halotta ez a ritka ajándék. Az amuletet elfo- gadta és párnája alá tette, azon kívánságának kifejezése mellett hogy reméli még egészség- ben, viszonlítani az aggasztánt.

— **Felhívás jugoszláviai előfizető- inkhez.** *Inkasszan-uk, Lebnits Jikub ur jugoszláviai előfizetőinket rövidesen felke- resi, hogy járandóságainkat beinkasszálják. Kérjük olvasóinkat, munkájában támogassák, hogy lapunk továbbra is teljesíthesse hiva- tását és hogy akadálytalanul küldhessük ez- után is címükre lapunkat. A „NÉPUNK” kiadóhatala.*

ZSIDÓ HUMOR

ÉS KIS ZSIDÓ TÖRTÉNETEK

Az ellentétek találkoznak

Ugy S. talin mint Hitler a pártok keretében új módszert vezettek be: *Ellentéteket nem zárják ki a pártból, hanem kiűrik az életből.*

Gyorsírás

Cheszel kárhorn gyorsírást kezd tanulni. — A felesége nagyon örül ennek. Egyzbea ezt mondja nagyrebecsült férjének: — Tulsze legalább olyan gyorsan írni, mint én beszélni!

— Olyan gyorsan igen, de nem oly hosz- szadalmasan, — felelt Cheszel.

Zsidók Hitler birodalmából

Kél zsidó találkozik az utcán, az egyiknek rengeteg vatta van a fülében.

— Te, mi van a füleddel? — kérdi a másik.

— Fogat húztattam.

— A füleden á!

— Nuná. Hát meri ill az ember a száját kinyitni? .....

Három zsidó utazik a vonaton. Hosszu ideig ha galogak, egyik sem szól egy szót se. Végre talán a tízedik állomás után az egyik sőhajt egy nagyot és azt mondja:

— Haj, haj, schlechte Zeiten.

A másik erre felugrik és a harmadik ka- bóját húzza így szól:

— Kümmh eraus der redt mir zuviel.

A népiszkolában

Tanító: Milyen tenger ez fiam?

Tanuló: (hallgat)

Tanító: Helyesen feleltél gyermekem, mert ez tényleg a csendes Óceán.

Garancia

Sadchen! Igaz, hogy a leány pupos, de 5000 dollár hozománya van.

Völegény jelölt: Tud nekem erről garan- ciát nyújtani.

Sadchen: Nem teljes egészében, mert csak arról garantálhatok, hogy tényleg pupos, de a pénzről nem tudok garanciálni.

Miről lehet megállapítani a jó üzletet?

Reb Jánkel bemegy a Reb Zimel üzletébe és vásárol tőle valamit. Az alku során Reb Zimel különféle súlyos sérteket vág Reb Jankelhez. Mikor az üzlet létrejött, Reb Mendel, aki szintén jelen volt, így szól Reb Jankelhez:

— Nem értem magát, Reb Jánkel. Hogy türheti a pénzéről, hogy Reb Zimel így sér- tegesse?

— Nekem örömet okoz, — mondja Reb Jánkel.

— Hogy hogy?

— Mert ha Reb Zimel az üzlet megkötése után azt mondja nekem: „N:gyon örültem, Reb Jánkel ur, legyen máskor is szerencsém”, akkor baj van, mert ő csinált egy jó üzletet. De ha így szól: „Maga piszok, csirkefogó, maga engem kifoszt, tönkreteszt a családomat”, ez beszéd, ezt szeretem, ilyenkor tudom, hogy én csináltam egy jó üzletet.

Ahová egy nemzetiszocialista pap is jó

A berlini járványkórházban nagybelegem fekszik egy zsidó. Megkérdik tőle, hogy ahare- papot.

— Igen, — mondja a zsidó — kérek egy nemzetiszocialista papot.

Ejőn a pap és a zsidó lediktálja neki a végrendeletét:

— Tizezer márkát hag ok a berlini zsidó hitközségnek, tizezer márkát a zsidó fiúárha- háznak és ötezer márkát a tarnopol szegény zsidóknak.

— Na és? — kérdi a pap.

— Több semmi.

— És ezért hivaltó maga engem? Miért nem hivaltó ehhez egy rabbitt?

— Wa-a-s, — szóló a zsidó — egy jár- ványkórházba rabbitt?

NÉPŪNIK

MEKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
ORADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4.
Telefon: 440.

ZSIDÓ HETILAP
Szerkeszti: WASSERSTROM SÁNDOR

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Belföldön: Hitközségnek és vállalatoknak 300 magánosoknak: egész évre 300, fél évre 150, negyedévre 85 let. Külföldön: 120—80, 65, 35, 180, 95, 50 dinár. 25—15 Pengő. 10—5 Dinar.

Vajda

Történelmi név, a modern és új Románia egyik nagy államférfia, akinek nagy érdemei vannak és aki ma is vezéralakja a román po- litikának. Ez a vezetőpolitikus olyan ajánlatot tett a nemzeti parasztpárt program-tervező bizottságban, amellyel beírja nevét a zsidóság történelmének szomorú oldalaira. Bámulatos és rednk zsidókra nézve meglepő a végtel- lenül szomorú általakulón ment keresztül Vajda Voerod Sándor, amig a magyaryelöl- iskoáktól, a magyar parlamentből és a há- boru előtti Magyarország mentalitásától el- jutott a numerus clouzus követeleség. Sze- rencsére nem nekünk kell először megadni neki a választ, mert megadták neki párt- társai, barátai, Maniu, ez az európai nyugati horizontig felelnekdő nagyszerű, kiváló jellemű politikus, meg Lupu dr. és Micha- lache. Azt hisszük, ők is meg voltak döbbenve, amikor a reakciónak egy olyan bámulatosan egyszerű és hallatlanul sériő ajánlatát hal- lották Vajda volt miniszterelnöktől.

Tudtuk eddig is, hogy Vajda Sándor új- vizekre evezett, amely ennél csodálatosabb mert róla évtizedekig azt hitte mindenki, hogy „európai” gondolkozása, a szónak és a mögötte levő asszociációnak minden vonat- kozásában. Vajda Sándor az utóbbi évek- ben egészen szélső jobboldali vizekre evezett. Ezi is tudtuk, hogy szimpatizál az antisemita szervezetekkel — ezt is éreztük. De hogy párfordulásának ilyen messze menő konkvenciáját vonja le, hogy a cári sötét ideköl numerus claususát, a Barna Veszedelem rettetését akarja megho- nosítani, ezt ugy hisszük, még pártbarátai is meglepetéssel fogadták. Szerencsére euró- pai látókörű férfiak vannak, akik visszata- sították Vajda teremt és a pártlekezelésen leszanadták. Hogy tisztán láthassuk az ügyet, el kell mondjuk azt is, hogy leg- újabbban ismét tartóztattak különböző vá- rgyokban „kommunista gyanus” fiatalokat. És ha szembe akarunk nézni bátran az adottságokkal, be kell valljuk, hogy elég nagy számban van közöttük zsidó is. Min- denesetre le kell szögezzük azt is, hogy egyáltalán nem szimpatizálunk ezzel az áramlattal és mélyen elítéljük mind- azokat a zsidókat, akiket ily gyanuba fogtak. Kárhoztatjuk azért őket, mert elsősorban magukat teszik tönkre, az- után hozzátartozóikat, végül az egész zsidóságra bajt hozhatnak.

De védelmükre el kell mondjuk, hogy nagyon kilátástalan a jövőjük. Vajda Voerod azzal indokolja javaslatát, hogy ezzel lehetővé akarja tenni a románság szepre- mekőidőt minden vonalon, szemben a ki- sebségekkel. Azt akarja — ugymond — hogy mindenhol a románság ereje győzzön. Kérdésük mi ill, hogy talán az állami gépezetben, a hadseregnél, a CFR-nél, meg akármerre is nézünk, érvényesül e zsidóság még a numerus clausus arányában is? Nem és nem! Sehól a közigazgatásban, sehól egyetlen állami és ahhoz közelálló intézményben nincs zsidó! Hát hol akar még kizsiritani bennünket? Orvosi pályáról, vagy a jogiról? Nem szabadna tovább kereskedni

sem, vagy ipart üzni? Micsoda sors várhat reánk, ha egy olyan különösen művelt, szé- leslátókörű államférfi is ilyen tulzába ke- rül. Amellett Vajda orosz is. Nem mázoló segéd. Ő tudja, mit nyújtott csak az orvos- tudománynak a zsidóság! Gondolja, hogy így jobban boldogulna az ország, ha a zsi- dók bafyuval a hátukon, csak tolat gyűjte- nének a faluvögeken? Már eddig is tu- lonlul sok zsidó fiatal nem tudja, hova menjen, hol helyezkedjék el. A foglalkozási ágak nagyrészből amugy is el van zárva. Hát mit akar még Vajda Sándor és a többi- eiek, akik még azokat a szűk lehetőségeket is el akarják zárni a zsidóság elől, ahol ma még érvényesülhetnek. Maniu jól válaszolt Vajdának. Így nem lehet megoldani a kér-

dést. Tul primitív megoldás ez a mai kor- ban. A cári időben és ott Oroszországban jó lehetett, 1935 ben anachronizmus a ver- senylásért erőszakkal énéntítani.

Ügylátszik a zsidóság bajainak üröm- pohara még nem lett meg szüntetve. Most már Vajda is üldöz bennünket. És még keserve- sebbé akarja tenni a zsidó ifjuság életét. Hát! és közbiztot azoknak a józanoknak a nemzeti parasztpártiban, akik nem engedték, hogy ez a torz-szüült világraálljon. Vajda Sándort pedig arra kérhetnénk, ha száunk- eljut hozzá, hogy vegye szintén revizió alá d. l. áspontját, meri abban a korban, amelyben ő van, bölcsek szoktak lenni az emberek és nem meggondolatlan demagógiát vesznek igénybe, hogy uralomra jöhessenek ismét.

A zsidóság katasztrófális helyzete

feltétlenül szükségessé teszi a Zsidó-Világkongresszus egybehívását

Páris. A világ legnagyobb zsidó szerve- zetei elhalárolták, hogy a nvár folyamán megáriják a Zsidó Világkongresszust. Ezzel szemben a Board of Deputies of British Jews elnöke, Newille Laski, Amerikában való tar- tózkodása alkalmával f. év elején azt a kijel- lentést tette, hogy Angliá, Franciaország, Bel- gium és Hollandia zsidó szervezetei és hit- községei, akiknek nevében beszél, ellene van- nak a Zsidó Világkongresszusnak. Erre vála- szul a világkongresszus francia elnöke, Andree Spirá a francia zsidó szervezetek nevében energikusan tiltakozott Laskinak kijelentésével szemben. Ugyancsak hasonló értelemben, a francia frontharcosok szervezete is szerencsés kezdeményezésnek jelent ki a Zsidó Világ- kongresszust, amelyen szükségesnek tartják

a zsidóság minden rétegének összejogását a zsidó érdekek képviselésére és e célból felhívást intéz a világ összes zsidó front- harcossaihoz is.

Varsóban E. Tschertikower történész, a Comité des Delegates Julves képviseletében erőteljes akcióit indított a Zsidó Világkon- gresszus érdekében, amikor is Rosmaria sejm képviselő, az amerikai Jewish Committeehez a következő látíratot menesztette: „A zsidó vi- lágkongresszus összehívását szükségessé teszi, a világ zsidóságának katasztrófális helyzete. Az amerikai zsidóságnak lömeges képviselete a Kongresszuson, annak erőf fog adni. Kövessetek el mindent, hogy a Világ- kongresszus okvetlenül megtartassék.”

A carei (nagykárolyi) hitközségben újult erővel tombol a pártok közötti harc

A legutóbbi számunkban részletesen meg- emlékeztünk arról, hogy a központi Iroda vá- lasztmánya milyen döntést hozott a carei (nagykárolyi) ügy végleges levidálására. De a minihogy mostanában semmi sem történt a szabályok szerint, ezen határozaton is lultette magát a Tetteibaum Jólé szátméri főrabbi pártja és nagykárolyi hívei. Az iroda válaszi- mányának határozata dacára, az elmúlt na- sárnap, minden előzmény nélkül, újabb vá- lasztást tartottak, ahol alig elenyésző több- séggel Kassovitz Sámuel választották újból elnöknek, aki esközve és ítélet végrehajtója mindannak, amit a Tetteibaum Jólé főrabbi és chászdijai elhalárolznak. Ezen a választá- son is csak egy sikerült nekik löbbséget összehozni, hogy a szavazólistában fölvettek számos Szalmáron és Valea lui Mihal-on lakó, régebben hitközségi tagok döbit szereplőket és leszavaztattak oly vak emeereket, akik nem tudhatták, kikre adják le voksukat.

Dacára annak, hogy a Köz- p. Iroda határozata értelmében sem ezen „szűs” meglejtésre, sem újabb hatóságai beavalkozásá-

joga a jelenlegi rezsimnek nem volt, ezek dacára a választás meglejtése után megbí- zottjokat leküldötték Bucuresstibe, hogy ismét miniszteri engedélyt kérjenek akarukat keresztülvétele. valamint a szaponcat met- ső funkciójának megszüntetésére és a városból való kiltitására, ami a carei zsidó- ság legmélyebb megvetésével és felháboro- cásával találkozott.

Mély felháborodást kelt a carei hitköz- ségben az is, hogy állítólag, amidőn Tettei- baum Jólé főrabbi a Központi Iroda gyűlé- séről az éjszakai vonattal hazautazott, ki- szállott Oradeán és kapacitására az oradeai orth. hitközség vezetősége utabb nagy összeget adott arra, hogy hívei tovább fol- tassák a harcot, mindaddig, amig ezen kimondottan áskendz hitközségből is, az askendz híveket kidorogolják.

Az Irodának ama rendelkezéseit sem akarja a károlyi orth. hitközség vezetősége respektálni, mely szerint az öltagu választott bíróság élére közösen válasszanak egy elnököt, hanem minden törekvésük oda — irányul

hogy a Közponi Iroda „nevezze” ki a rabbi- tanács elnökét. Már pedig az elrendelhető, ha az Irodára lesz bízva az elnök kinevezése, annak pártállásáról már előre is kétségbe lehet vonni, hiszen annak kinevezése Teitelbaum József ingerenciája alapján fog történni, hogy azoknak kedvezzen, akik Horowitz főrabbi és a-kenéz hívei ellen vannak.

Tehát ismét izlik minden Careiben, mivel ilyen főrendeléseknek eddig odáig magát a carei zsidóság Teitelbaum párti része, amely nem tud belenyugodni abba, hogy az igazság és a hilközség komoly többségének akarata érvényesüljön és ne a Teitelbaum József főrabbi sréke.

Meg kell jegyeznünk, hogy tudomásunk szerint, igen sokan vannak a carei zsidóságban olyanok, akiknek már nagyon kínos ez a hercehurca és a másik hilközséggel együtt akarnak egy igazi himnusz minden igényt kielégítő orv. hilközséget alakítani.

Itt jegyezzük meg azt is, hogy Horowitz Ábris főrabbi a napokban Sigheten egy Brith-Milon vett részt, ahol nagy ünneplésben részt vettél.

I. Napoleon és Cohn Tóbiás

Hogy Napoleon ki volt, azt mindenki tudja, de hogy Cohn Tóbiás ki volt, azt még a francia történelmesek közül is csak a nagyon kevés tudós tudja, jóllehet Cohn Tóbiás nagyon intim viszonyban volt a korzakai óriással. Cohn Tóbiás kezeben száz évvel ezelőtt halt meg: míg él, közfelfogásnak örvendett és nemcsak Napoleonnal volt, mint már írtuk — közeli nexusban, hanem az egész császári udvarral, sőt, a Napoleon bukása utáni hatalmasságokkal is. Cohn Tóbiás tyukszemiről volt, még hozzá minden idők legkiválóbb tyukszemirőlje, Nagy Napoleon és később a Bourbonok udvari tyukszemirőlje. Így aztán érthető, hogy a hatalmas uralkodók akit a természet sok fájdalmas tyukszemmel sújtott, igen gyakran várta epedve Cohn mester látogatását. Mikor megérkezett a mester, a császár mindig ruzsádkévi és ingerült volt, de Tóbiás bácsi fúrge kése nyomán enyhült a kén és oszlott a ruzsádkévi, úgyhogy a múlt végén a császár és a zsidó pedikúr rendszerint kedélyesen beszélgettek. Nem volt nagy lumen Tóbiás, de természetesen zsidó humorra volt és így nem egy jó mondatra maradt fenn. Mikor 1805-ben a császár hadjáratából Párisba érkezett azonnal megáhozta az udvari tyukszemirőlje, aki világszerte híressé vált a kintz borkeményedések leoperálásához. A nagy gyorsaság nem tetszett az uralkodónak, félt is, hogy belevág, ezért rákiáltott Tóbiásra: „Ne olyan gyorsan!” — A kis zsidó, nélkül, hogy lassított volna, rögtön válaszolt: „Sire, mi ez a gyorsaság ahhoz képest, amivel Felséged az ausztriai csalót megnyerte!” — Az eforja hízeléseket Napoleon nagyon is méltányolta. Cohn Tóbiás slátusba vett udvari tisztviselő volt évi 6000 frank fizetéssel. Unifor-mában járt, háromszögletű diszkalappal és spádával, a császári címer díszeltett és az egész udvar meglátszatlanságnak vette, ha tyukszemirőlje vele végelhatta ki.

Maga a nagy császár is szívesen eltréfálkozott az ügyes jómodoru emberrel. Egy ízben megírtént, hogy Napoleon eltréfáló foglya, a Fontainebleaua ifernál VII. Plus pápa is igénybe vette Tóbiás mester művészetét. Mikor a szent alya pedikúrözése után a császár felálkozott a mesterrel, a következőket mondta neki: „Hallod-e Tóbiás! Összenézés egész dichimnuszokkal zengelt a művészedről egészen addig, amíg meg nem mondtam neki, hogy Te egy zsidó vagy, mire elcsodálkozott és nem győzte elegend csóválni a fejét...” — Napoleon bukása nem sokat változtatott Tóbiás bácsi sorsán, mert XVIII. Lajos udvara is megtörtöltte őt. Cohn Tóbiás is nagyon jól tudta, hogy a politikának a tyukszemekhez nincs sok köze. Cohn Tóbiás még hosszú években át vágta a felséges és fenséges tyukszemeket, biztosszettel álló polgárra volt Párisnak és hűséges fia, buggó tagja a zsidó hilközségnek. Hivatalos állása nem változtatta meg vallásosságát. Minden nap

felkereste a zsinagógát és vigyázott, hogy a szombat szentségét meg ne szegje. Mikor derős és boldog öregség után száz évvel ezelőtt meghalt, tekintélyes vagyonát zsidó jólékony egyesületekre és a hilközségre hagyta.

— Blum Zsigmond az oradeai Zs. N. Sz. főtitkára hirtelen elhunyt. Súlyos gyász és nagy veszteség érte Oradea és Erdély zsidóságát Blum Zsigmond, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség oradeai főtitkárának hirtelen elhunytával. Blum Zsigmond neve szorosán együvértartozik az elmúlt 15 esztendő erdélyi cionista mozgalom történelmével. Nem volt olyan aktív, olyan cionista megmozdulás, ahol az első sorokban ott nem lett volna Blum Zsigmond, szerényen, de fellelően hitelt és akaratot. Blum Zsigmondnak soha semmi sem volt sok, semmi sem volt elég, ha dolgozni kellett. De ő nemcsak irányítani tudott, nemcsak a vezetés babérait aratta le, hanem mint sorakona is részt vett a nagy küzdelemben. A cionista élet minden területén dolgozott. — De nem látszott rajta sohasem fáradtság. Blum Zsigmond nem mutatta a fáradtságot, pedig a nagy teher ölte meg. Blum Zsigmond szívbajos volt, de ezért sok ember munkáját végezte egyénágra. Hétfőn nem jól érezte magát és ellátogatott dr. Pollacsak Pál orvoshoz, aki plihenést ajánlott neki. De este mégis gyűlösen vett részt, adminisztrál, irányított, tervezett és másnap reggel amíg felkelt, hogy újra munkához lásson, — szívhez képpelt és holtan hanyatlott hátra. — Meghalt Blum Zsigmond és halála mély ért hagy az erdélyi cionista életben. — Temetése szerda délelőli 11 órakor a város zsidó-ágnak osztlán részéve mellett folyt le. Kopsorsója főlély gyászbeszédet mondottak: Fuchs Benjámin főrabbi, Nussbaum Samuel, a Zsidó Nemzeti Szövetség Kibjének képviselője, dr. Marton Ernő az „Uj Kélet” szerkesztője, dr. Birdas Imre a Alapok, Justi Móse az Ifjúság és Ráth Efraim a Brith Brith nevében. A ZSNZ és az Alapok vezetésével táviratilag kondoláltak a tragikus hirtelenséggel elhunyt Blum Zsigmond családjának. — Az elhunytat kiterjed. rokonság beszélja.

— Palesztinában a földközvetítőket az arabok elteszik a láb alól. Je usz nem. Néhány héttel ezelőtt a Jeruzsálem melletti Kulonia faluban egy arabot gyilkoltak meg, aki azzal foglalkozott, hogy földet eladását közvetítette a zsidóknak. A rendőrségi vizsgálataknak eredményeként két arabot tartóztattak le a kiltől a jeruzsálemi Hovak bíróság napkihallgatás után megállapította, hogy a kétüket egy csoport sz. naziós karakterisztikus gilkolási büntelt terheli. Kiltunt ugyanis, hogy Kulonia faluban egész csapat terrorista szul foglalkozott, hogy a földközvetítőket a láb alól eltegye. A két letartóztatott arab vádlott mar a muliban is azzal lelt vádolva, hogy az 1929 augusztusi események alkalmával a Mokiff családét Mozában meggyilkolták. Bizonyítékok hiánya folytán azonban a kor szabadjára helyezték őket. Az egyik rendőrségi tanúbizonnyitk szerint, kiltunt az is, hogy a vádlottak egymás közötti beszélgetések közben utaltak a jeruzsálemi multival levő összeköttetésükre is. A vizsgálóbíró kihallgatása után, a vádlottakat a nyilvános tárgyalások megtartásáig szigorított fogságban tartják.

— A bécsi Palesztina-Hivatal átiratot trézelt lepnak szerkesztőségéhez, amelyben arra kér bennünket, hogy 1935. I. 18-iki számunkban közöli híradásunkat, amelyben bécsi tudósítás alapján azt hírt hoztuk, hogy a wient Palesztina-Hivatal irodájának berendezése alkalmával Schöllershammer néct cégtől vásárolta a szükséges tevétkéket, a följük meg. A bécsi Palesztina Hivatal leszábezi, hogy az Iroda minden szükségesletét zsidó cégeknek szerezze be és lapétkéket az Iroda berendezésénél egyáltalán nem használtak. — Készséggel igazítjuk helyre az autentikus felvilágosítás alapján híradásunkat, mert valóban elszomorító jelenség volna, ha olyan hivatali forum, mint a bécsi Palesztina-Hivatal is néct-cégeket támogatna.

— A lengyel kormány beleavatkozik a zsidó hilközség beléletébe. A lengyel szemu közössévesi bizottságban Dr. Rosmeria képviselő szomorú képet festett a zsidó nyomorúró és vázolta a zsidóságot ért jogfosztásokat, valamint azt, hogy másodrendű állampolgárok módjára kezelik őket. A zsidókat úgy az állami, mint a monopól hivataloktól teljesen távolították és az „E-ali-mus” föltre teszt a zsidó gazdasági pozíciókat. Általánosan az a tendencia uralkodik, hogy a zsidókat az összes gazdasági pozícióktól kiszorítsák. A helyüji kormányzat nem akadályozza meg az antiszemitizmus terjedését, sőt sok esetben tolerálja azt. Sőt mi több ezek a szervek maguk mozdítják elő az antiszemitizmust. Amíg bizonyos körök büntetlenül uszhatnak a zsidók ellen és a lengyel nép előtt azt követelik, hogy a zsidókat zárják ki az összes polgári jogoktól és szorítsák ki a még meglévő munkahelyeikről, addig a hivatalos körök is úgy állítják be tevékenységüket, hogy azok az antiszemitizmus vonalának feleljenek meg. Ezek az eljárások szépen ellenében állanak a helyügymintiszter kijelentéseivel, aki többszörösen kijelentette, hogy nem ismer különbséget vallás és nemzetiség között. A helyügymintiszter alá rendelt közegek olyan magatartást tanusítanak a zsidók ellen, mintha egyáltalán nem formálhatának semmi jogot sem politikai sem gazdasági tekintetben és csak mint másodrendű állampolgárokat tartik meg őket. Jajgatani beavatkoznak a hilközségek beléletébe és ahol ilyen beavatkozás van, ott a hilközségek élet demoralizálódik, mert a vezetők nem képviselik a zsidó nép érdekeit, csak a Staroska parancsait követik. A hatóságok beledrítik magukat a rabbiadás jogkörébe és ha a nép látja ezeket a hivatalos biztosszélészeket, hogyan képviselhetők kellő respekussal az ilyen közegek irányában? Felkéri tehát a helyügymintiszter, hogy saját hírszékében hasson oda, hogy 3 millió lakosságának érdekeit minden vonalon respekáltassanak, mert ez egyenesen államéreké. — A helyügymintiszter eddig még nem adott választ a nagyhatalú felszólalásra.

— A kassai rabbi cherem-álma Spirá rabbirol. Kassa. Az elmúlt napokban számos zsidó hilközségi zsidó intézménynek és orthodox zsidónak röplapot kézbesítettek ki, melyben Brach kassai főrabbi tüzet ont Spirá munkácsi főrabbi és a szepinket rebbere. A röplapban óvja összes tartályait a hivatelt ezeiktől a „hamis prófétkéktől”, akitől olyan látót kell tartásuk megakart, mint a „Sifre Achrétké”. (A gonosz szellemek gyűlékezete) s ha véletlenül összetalálkoznak velük, úgy „Támél Tamél jikra!” (Tisztálatalan Tisztálatalan kiltandé). Nem szabad őket minjához számítani s ha farkasok üldötk az embert, úgy inkább egy cionista házába szabad menekülni, mint az ő házukba. Mint hírtik, a kassai főrabbi, ezt a kirohanást megál nodia, amennyiben saját bevállása szerint — nemrég az egyik őse megjelent álomban és megparancsolta neki, hogy járjon el a legszigorúbban Spirá munkácsi rabbi és a „szepinket” ellen. Sajnos még álomnak is szomorú.

SZÓDAVIZ-szükségletét ne kösse le, én azt mindenkori kertelen kívüli olcsó áron — rendelésre — házhoz szállítom.
Tisztelettel: **BERKOVITS,**
(volt honvéd főszámvevő)
Haleu.

HETI GLOSSZÁK

A szó és tett közötti különbség

Sokszor és sokat írtak már arról, hogy számos ember mennyire nem utazavának, mennyire nem akarja vagy tudja megartani lgéretét. De — sajnos — ez nem egyes emberek csunya tulajdonsága. Hanem népeke is. Nagy és tekintélyes közösségeket, államoké, amelyekről azt kellene feltételeznünk, hogy mint a közösségek legfontosabb szerveit, urai szavuknak. Ural szavuknak pláne akkor és olyan esetekben, amikor dimenzióikhoz képesti bagaleit ügyről van szó.

Aból az alkalmából kell ezt elmondjuk, hogy hír jön Amerikából és ez úgy szól, hogy a Washingtonban megtartott palesztinai konferencián, amelyen 1587 delegátus vett részt, ahol Roosevelt elnök is delegátusával képviselte magát, s amelyről a londoni Times azt írja, hogy sohasem volt az USA területén egy ilyen reprezentatív gyűlésezet — ezt is megállapította, hogy a németországi menekültek ügyében nem törtöltta meg szavát egyetlen népszövetségi állam sem. Az amerikai Bnei Brith páholyok elnöke mondotta: Tizenöt havi munka után egyetlen dollár sem folyt be a menekültek javára abból a tizenöt országból, amely hozzájárult ahhoz, hogy MacDonall népszövetségi megbízott misszióját megkezdje. Nem könyöttek a bevándorlásra és egy dollár sem adott. Amellett a saar-vidéki emigráncok helyzete sincs még tisztázva, csak Franciaország fel immetálammal kijelentéseket. Eddig még minden és mindenhol zsidók értak. Ők adták a nem-zsidó menekülteknek is. Ellenben a nagy államok, a szótárlás képpelt európai államok semmit sem adtak. Tanácsokat adtak és gyenge kis válleregetést. De pénz vagy könnyűlést azoknak, akiket a náci terror előlőt hárajukból — semmit ért hirdelte a Bnei Brith páholyok elnöke Washingtonban. Hozzáteheljük még, hogy Mac Donald népszövetségi megbízott sem sokat tett. Csak a zsidó zsebek lettek ki magukért — és a kis küzdő Palesztina. A „nagy” államok, melyek a szótárlás mintaképpel lehetének, s úgy viselkednek, mint a nagyoköz hazug emberek.

Szomorú megállapítás ez — ésklábrándító...
Amikor egy hilközség megüli a főnyereményt
Aki elmunket olvassa és egy kis közösséget érez a hilközségben irni, boldogon sóhajt le — vajjon nem e mi súlyos gondokkal küzdő hilközségünkét érle az ritke szerencse? Nem szives olvasó, Erdély kies hírcel közöli, nem r. yájes olvasó ott lenn a délvideken, valahol a Dura mentén és nem kedves olvasó ott fenn a kis ruszszköz kö szletekben, nem bennünkét ért a szerencse, hanem egy olasz város zsidó közösségét, a

Az adott szó — nem vonható vissza

A „Népnük” számára írta: Reich Jakob, Timişoara

Gyermekkoruk óta voltak jó barátok. Gyakran látogatták meg egymást. Ilyenkor örömmel emlékeztek meg egymás szüleinél látogatásokról. Ujra ifjúk voltak és egymás iránti vonalmuk még bensőségsébb lett. Nem voltak vérrokonok, de egyértésük példás volt. Dehogyis ellenkezett volna az egyik, ha a másik valamit vele szereltelt volna elvégezteni. Mintha egy fejlet gondolkodtak volna, egy szív dobbauását érezte emindakéltő. Legnagyobb szerellett ápollták azt az óhaj, hogy gyermekeikbe is átölán állják, megerősítik lelkük megvilágosítását. Az ünnepe nemcsak a vallásnak, de a családnak is bensőséges volt. Az apák saját gyermekeiknek hozott ajándékai mellett, mindenkor ott volt a barát gyermeke iránti fogságos figyelme is. Így multak a napok, az évek...

Andor a fővárosba került. Szüleitől írott leveleiből sohasem mtrád ki az a meleg érdéklődés Eszter iránt, melyet még illthon érzett és éppelt. Öszinte vonalma a két család előtt nem volt titok. Miért is titkolták volna. A gyermekek szépek és egészségesek

tyrenéi tenger partján fekszik Livornó, a híres olasz zsidó hilközség, amelynek már 1590-ben nagy privilégiumokat biztosított a toscanai nagyherceg. És ez a Livornói zsidóság rendkívül sok spanyol zsidónak nyújtott nagyszerű menedéket. Viszontásul pedig nagyszerű híres és élénk kikötővárossá virágoztatta fel az olasz tengerpart eme drágagyöngyét. Híres város volt eddig is Livornó. Híres derék zsidóiról, híres rabbiáiról és világhírű héber könyvnyomdáról. Most ehhez a sok szellemi kincshez anyagi kincs is járul. Jön a hír, messiás itáliából, hogy az olasz állampapírok prémiamának húszszázonta a hilközség bírókban levő papír, fél millió lírát nyert. A nagy örömhírre fel, a hilközség vezetősége elhatározta, hogy a nyereséget a szegények között osztja szét és szociális intézményeket létesít. Fél millió líra ott is nagy pénz. Nemcsak erre mifelnék, ahol körülbelül hat millió lenne ki, Valljuk be jó helyre jutott. És, ha egy kicsit figyességgel is látjuk a Livornói hilközség nagy szerencséjét, arra gondolunk, milyen jól is jáne erre mifelnék is egy ilyen „haup-treffler” féle, mennyi jelsívát, mennyi szegény zsidót, mennyi napi gonddal küzdő tevértünkét lehetne megmenteni vele.

Vagy ki tudja? Talán egy csomó vizsoly-nak lenne ezáltal elhíntet megva. Der Dalesz kriegét sicut! A mai nyomoruságos világban annyi rellékfás, éhes zsidó nyujtarú ki kezét, hogy az illető hilközség vezetősége elhárítaná magától a nagy szerencsét.

Egyelőre ne legyen erre gondunk — ugyebár? Mert a Livornói hilközség nyert és nem erdélyi, cseh-szlovákiai, vagy jugoszláv közösség.

Végre egy okos megoldás

Szükség főrényüli bonl — így mondja a zsidó gondos. Így történt ez a manheimi hilközségé is. Ebben a németországi hilközségben az történt, hogy a hilközség elnöve Prof. dr. Moses kénytelen volt elköltözni a náci országából, hogy boldogulását, amelyet elgáncsoltak Hitler hívei, más országban kerresse meg. Egy hilközségi elnökség nem háltas feladat sehohsem a világon, hát még Németországban és ma, amikor és ahol különféle lámadosoknak lehet kivéve egy hilközségi elnök. Ezért nem aradt senki a manheimi hilközségben, aki erre a tisztségre felletált volna. Sőt — udvariasan bár — de elhárították megukól ezt a megletszélétést. Mit tesz erre egy hilközségi kövület?

Egyhanu határozattal elbökké választotta a hilközség főrabbiját: dr. Grünwaldot. Határozatlan okos megoldás. Leiki szemek előtt egészen ragyogó perspektíva tárul. Milyen csodás és mennyire megnugtató is volna minden vonalon, ha a hilközségek saját főrabbiájukat választanák meg elnöknek. A mi Mannheimban szükség, az lehetne it mifelnék forradalmi újítás. Mily klasszikusan szép és mily paradicsomian ideális volna, ha például

Ögész nap dolgozom, estére fáradt, kimerült, ideges vagyok, úgy hogy SEMMI KEDVEM A SZÓRÁKOZÁSHOZ....

panaszodik a kis fiatalnőknök.

UGYANEZT a panaszt hallottuk már más, erősen igénybe velt emberek (hivatalnokok, alkalmazottak, önálló munkások) részéről is elhangzani, akiknek olig van idejük arra, hogy saját magukkal törődjének. A szervezet megköveteli az elvesztett kalóriák pótlását, mert különben az ellendülöképesség még inkább csökken. Pótolja elfogyasztott kalóriát Ovomaltineval, mely kiváló tulajdonságainál fogva új erőt és friss energiát ad. Ovomaltine legjobban izlik tejenben, kávéban, kakaóban feloldva, elkészítése egyszerű.

Arak : 50.—, 98.—, 175.—, 320.— lei

OVOMALTINE

A Dr. WANDER ÜZEMEK KÉSZÍTMÉNYE

Satu-Maren Teitelbaum József főrabbi ur lena a ros hakohol. Mennyire rendben tudná ő tartani a hilközséget. Mennyire nem volna akkor sohasem hatáskörüi túllengés. Vagy Careiben (Vagykarcy), ahol két rabbi küzd a hatalomért. Mily egyszerű megoldás volna. Az egyik rabbi legyen a hilközségi elnök, a másik a főrabbi. Mindkettő dolált állásban. Ha volna is köztük vita — hát hol nincs vita a rabbi és ros hakohol között? Mindenütt. Csak egy hilközség létezik a világon, ahol ez nem fordulhat elő. Mannheimban. Ideális hely házás? Hacsak? dr. Grünwald meinheimi főrabbi mint hilközséget elnök, nem-e került konfliktusba — önmagával. Ami két ily tisztség betöltésénél — logikus is volna...

árasztotta el volóját — Eszter házias szerény ségére gondolva.

Aron tanítának keilemesen teitke a napjai. Iskolánövendékei szerették közvetlenségét. Othon sietve mesélték el az elmúlt tanóra alatt kapott oklást.

Aron közbecsülést vívott ki, most már vetekedni kezdtek kegyeért. Ez nem volt mesterkélttség, az adott viszonyok önként merték ki a helyzetet. A sok jó otthonból Aron mindig a jobbat választotta magának.

Eszter szüleitnek többször képezte beszéd-tárgyát Aronnak Eszter iránt mutatott vonalma. Végül nem tulajdonítottak az esetnek nagyobb fontosságot, hiszen vannak itt zsebb és gazdagabb leányok is, akiknek szüleitől valóssággal bírtik megukat Aron után, kik maguknak akarják Aront megnyerni.

Aron gondolatával, érzéseivel magára volt hagyatva. Nem volt korlársa, barátja kinek lelkének rejtékét kiñthette volna. A körtötte történetek éles megfigyeléssel tudta bírálni, de lapasztalalan korával nem tudott ellentétlani a fejleményeknek. A kapott sok dicséret csak fejteszettel becsúvátyát. Többre kezdte magát értékelni. Végül megállapította, hogy ő valaki, ainek szintén szabad akarni valamit.

Andor érdeklődése Eszter iránt nem szűnt meg. S. ület mindnapi levelekben az ismert megnyugtatólat továbbították. Andor boldog volt abban a tudatban, hogy Eszter otthon elzárva a nagyvilágtól, reá vár. Csak ő él képzeltvilágában. Maga körül látja a fővárost romlott erkölcsötvel, szinte felemelő tudat

Közvetlen a Gara Nord szomszédságában
Hotel IMPĂRĂTUȚII TRAIAN (Terminus)
 szálloda
 București, Calea Griviței No. 177. Telefonok: 3-5214 és 3-0062

Az erdélyiek találkozási helye Bucureștiben!
 Elsőrangú szálloda, felvonóval, központi fűtéssel és meleg vízzel minden szobában.
 A szálloda egész személyzete beszél magyarul és németül. — A borszolgá minden vonat érkezésénél a pályaudvaron van és díjmentesen szállítja a szállodába a vendégeket podgyászt

Pillanattfelvételek a zsidó világból

Az eltört fog.
 Egy fiatal csinos nő állított be a minap a városi rabbináushoz és kért, kövelet, könyörgött, sírt, lejáratott és végül csak nyeghezen derült ki, hogy mit akar: Azonnali pillanattfelvételek nélkül vissza akar térni a zsidó hitre. — Mi történt tulajdonképpen?
 Az ifjú hölgynek aki közönséges fogtechnikus, igen külön állása volt kilitásba, azonban csak úgy, ha felveszi a keresztiséget. Hosszu lelki megpróbáltatás után végre rázánta magát, hogy kifejezze. Délelőtt elment a templomra, ahol a lelki atya felvette az új egyház köteleit. — De látom a rendelő órák alatt pedig jött hozzá egy páciens, egy öreg zsidó asszony, hogy hozza ki a fogát.
 A műtét megkezdődött, amely nem volt mentes a komplikációktól. A fog ugyanis a húzós közben kettétört. Nyilván sokban hozzá járult ehhez a fogtöréshez a délelőtti kikeresés felkérés, amely miatt négy mindig teljesen fel voltak dula a fogtechnikus idegei. A fog kettétört és újra nekifogott a hölgy, hogy ilyen állapotban is kihozza. A páciens óriási fájdalomokat állott ki. A fájdalom már már elviselhetetlen volt mikor az öreg zsidó asszony így kiáltott fel: *Sma Jisroel!*
 Ez történt. Az elviselhetetlen fájdalom ezen a ponton külsőn megjelenésével megváltozott. Az öreg zsidó asszony, mintha megkönnyebbült volna, visszatért a doktorkasszony hirtelen fájdalomra. Nem, már nem bírta tovább. Az idegek teljesen felmondták a szolgálatot. A keresztiség nem állta ki a Sma Jisroel üzenetét. — A doktorkasszony lélegzetszedő rohamot a városi rabbináushoz, kért, köveletet, könyörgött és írta: Muszaj, hogy újra fölvegyenek a hitűzetségbe! Nem bírom! Muszaj! ...

Amikor Kuk és Duschinszky főrabbiak találkoznak
 Jeruzsálem két főrabbija, Rav Kuk és a palesztin rabbináncs elnöke és Rav Duschinszky az ónáli orthodoxia főrabbija, amint

Andornek hírtől hozták, hogy Áron sórát forgóldók Eszter körül, ami Andort végig bántotta. Két órát célját komolyan akarta nélkülöznie elől, jövőkét, melyet jól akart megvalósítani, Istenfélelme és valóság érzése szertint — megannyit látnak. Eszébe jutott a kitéréselgín írott három aforizmájából kettő: „Aki nem ügyd az aranyát, — elveszt az.” „Aki lélen a nyári kellemességre gondolva — jéget talál, az takarja el jégét a nap melege elől.”

Eszternek és szüleinek hízelgő volt, hogy a mindenki által becsült Áron több időt tölt nála, mint más lányosáznál. Nem felejtették el Andort sem, de úgy fogadták a napot, hogy amint jöttek. Nem néhez megállapított, hogy Áron beleszeretett Eszterbe. Megkérte kezét és megkapta a szülői beleegyezést.

Andor nem akarta komolyan venni Eszter elfogadását. Az ő lészta lelkében erős hit áll, melyet nem homályosított el egy röpke hír, mégha Eszter elfogadásáról is szólt. Szenlül megvált róla győződve, hogy az ő erős akaratú ellépi az elhamarkodott Hymen láncát. Irt szülein, hogy gyermekükben ott hon tanult vallást és erkölcsi örökségüket erejénél fogva gátolják meg a házasságot az ő javáért. Meggyőződése volt: Az ő aranya,

arról rövid jelentés számol be, egy bankett alkalmával most találkoztak első ízben. Bankett és a főrabbi találkozása? Egy kissé bizarr módja annak hogy zsidóság nagy vezetői megismerjék egymást. De hallgassuk csak meg, hogy mit mond a tudósítás: „Palesztina kormányzója abból az alkalomból, hogy a svéd királyi hercegpár meglátogatja az országot, bankettet rendezett. A bankettre meghívást kapok Kuk, valamint Duschinszky főrabbi is.” A palesztin sajtó megjegyzi, a két nagy tekintélyű főrabbi most találkozik első ízben. Ebből is kitűnik tehát, hogy milyen jelentősége van a svéd hercegi pár szelintni látogatásának. Mert csak gondoljuk meg, hogy mi történt volna, ha a hercegpár vélellenül nem egy Palesztinába és főként, ha a kormányzó nem ad bankettet? Talán csodákra kellene gondolni. Talán csak a Mesiech előveteléről találták volna. A nagy zsidó ügyek, a kritikus zsidó történelmi események nem tudták őket összehozni. Elkerültek, csak még inkább elvártak. Elkerültek egymástól. De jött a svéd hercegpár — mintha mesébe olvasnánk — és összehozta a két zsidó főpapot Izrael országában. A hercegpár látogatása és a kormányzó udvarias diplomáciája létrehozta azt, amit a legnagyobb zsidó vezetőknél nem sikerült ...

A keresztény hebraista.
 Az alábbi történetet egy közep európai állam palesztinai követének felesége beszéli el. A diplomata felesége leányának Jeruzsálemben francia nevelést kívánt nyújtani, beírta tehát az Alliance Israélite iskolába. „Hogy a leányom megtanul-e eléggé franciát!” — mondotta a diplomata feleség — „ez nem tudom, de héberül igen hamar tökéletesen beszélt. Egy ízben Telavivba utaztam bevásárolni és leányomat is magammal vittem. Az üzletben beszéltek kissé franciául, de nem értek meg pontosan. Leányomat hitvam tehát, aki folyékonyan to mácsolt köztem és a kereskedő között — héberül. Mte-

csak az övé lehet. A mostani meleg napból, hideg hold fog megm radni.
 Andor édes apja a rabbihoz hívatta Eszter édes apját és főlegényét. Eldadta panaszát, melyet barátja nem is vett rossz néven. Most már inkább a nép szájából félt, mint saját lelkümből.

Andor édes apja elmondta, hogy barátja mindennapi látogatója volt. Gyermeké még elemista korában az iskolából való hazajövelekor egy alkalommal kérdést kapott barátjától, hogy: Mit tanulatok? „Senföld meg Nevedet azokban, akik Neredet megszentelgesítik.” — volt a lakonikus válasz. Erre barátom, a gyermekem és vallásunk iránti szeretetéből bővebb fejtélést rögtönzött, hogy mi is rejlik e szent szavak értelmében. „Nem szabad hazudni! Az adott szó vissza nem vonatol! Az igaz eljárás a legjobb megszentelése lsten nevének!”
 A rabbinak nem volt sok szava, mert már Áron (a tanító) is lemondott Eszterről. A hallottak után gyökereit vert lelke mélyén a két család meghitt barátságának tudata, mely a gyermekében még bizalmasabb közeledést is engedélyezett és mert szerinte is: A Szent Nevet nemzedékről-nemzedékre tartozunk dicsőíteni.

Andor pedig nyugodtan fejezhette be tanulmányait, hogy lávölétében veszedelmbe jutott klncsét — öröké magáéva tehesse:

lőtt elhagytam volna az üzletet, a kereskedő, aki nem volt hisztában a helyzetel, szerény hangon a következőket morda nekem. Asszonyom, Ön szégyelheti leánya előtt magát? Látja milyen jól beszél ő és Ön egyetlen szót sem tud ... Vegyen példát a leányáról asszonyom!”

Kompenzáció
 Rebbiner Assaf, Jeruzsálemi tudós röviddel ezelőtt Indiában járt és tapasztalatairól a Hahed hasábjain számol be. Többek között a következőket írja: — Bombayben van a világhíres Bnei Izrael hatalmas zsidó iskola, amelyben mintegy 500 zsidó tanuló közül 100 indiai gyermek is tanul. Pedagógiai szempontból nem igen érdekes dolog ez, érdeklődtem tehát mi ennek az oka. Felvilágosítottak, hogy a zsidó gyermekek túlnyomó többsége, aki ebbe az iskolába jár olyan szegény, hogy nem tud tandíjat fizetni. A gazdag zsidók ugyanis az angol iskolákba küldik gyermekeiket. Azok az indiai gyermekek viszont akik a Kadourie léle zsidó iskolába beiratkoznak, rendszeren fizetik a tandíjat, amely igen jelentős bevételt forrást jelent az iskola számára. Másodízben pedig akkor kellett újra csodálkoznom, amikor rájöttem, hogy nemcsak sok indiai gyermek, hanem számos indiai tanuló is van a zsidó iskolában. Persze ez is tekerékesség szempontból, mert az indiai tengeri olcsóbb, mint a zsidó pedagógus. Summa summarum Indiában merőben más a helyzet, mint erre felé. Itt a Noire Dame de Sion és a többi egyházi rend iskolái a gazdag zsidók pénzéből tarlja fenn magát. Még hozzá, ez intézetek közül igen sok antiszemita is. Indiában azonban valóságba kerülne a Kadourie iskola, ha az indiai gyermekek nem fizelnének tandíjat.

Az államfő névjegye
 Már néhány évvel ezelőtől történt, hogy Helene Horn városi zsidó diáklány egy hivatalos állami ünnepség keretében az iskola delegáció élén üdvözölte Prof. Moscovit közlár-ságai elnököi és ányujított számára egy virágcsokrot. A lislány beszéde annyira megfészelt az elnökeket, hogy ányujított neki egy névjegyet, amelyen a következő szöveg állott: „Ha egyszer rosszul meg majd a dolga, forduljon hozzám.” Helene Horn befűzte iskoláit és mint chaluca kivándorolt Palesztinába. Röviddel ezelőtől megbeledgett, elvesztette állását és igen vadságos helyzetbe került. Eszébe jutott a névjegy ... Levelet írt, amelyben panaszkolta helyzetét és arra kérte prof. Moscovit ki, hogy segítse hozzá egy állásához a telavivi P. K. O. lengyel bankban. Hónapok múltak el. Helene Horn helyzete még rosszabbra fordult, már el is felejtette a kért sorait. Egy napon azonban levelet kapott P. K. O. bank igazgatóságától, hogy aronnal jelentkezzen. An időn megérkezett már vártá őt a bank irodára és jelen volt a lengyel követ is. Az asztalon pedig ott feküdt az államfő sajtókez levele, amelyben kért, hogy Helene Horn alkalmazza a bank. Néhány perc mulott el már csak ezután és Helene Hornnak elmulak a gondoljai. A bank alkalmazta az elnök egyenes kérelmére a zsidó leányt, a követ pedig gyengéden ajkával érentette a homlokát ...

Ne vásároljon
 utánzatot, mert ma már eredeti
„HOFER” hintőport
 árusítanak 16 és 24 leírt.

Az erdélyi zsidóság legkedveltebb találkozási helye Bucureștiben
KATZ ^{Orth.} ^{כאמ} **restaurant**
 BUCUREȘTI, Str. Carol 32. I. em

— Házasságokat legnagyobb titoktartással és a legbiztosabb eredménnyel közzvetit. a szélesírtű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116 Telefon 142.

HIREK
 A szerkesztésért és kiadásért felel:
 WASSERSTROM SÁNDOR
 A „Népnék” cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Naptár 5695
 Péntek: Adar 5, február 8.
 Szombat: Adar 6, február 9.
 Helt szidra: תריסר
 Helt hátfőra: יום נתן חמשה
 Szombat kezdete:
 Üzlet bezárás 5.10
 gyertyagyújtás 5.20
 Isentiszlelet kezdete 5.25
 Szombat befejezése 6.35

Az új nemzedék
 Irta: Dr. Lówy József (Kassa)
 Amikor több mint egy emberöltő előtt megkezdődött a modern cionizmus, Herzl mint önként adódó dolgot mondhatta az első kongresszuson: *A cionizmus visszatérés a zsidósághoz, a zsidó országba való visszatérés előtt.* Választák az idek, ma már nagy részt abból áll a „cionista” nevelés, hogy eltávolítsák az ifjúságot a zsidóságtól, mielőtt kiüldözték a zsidó országból. Így csinálja ezt tudatosan az u. n. baloldali és így csinálják az u. n. kiáll-cionisták, akiket már régóta kiáll-cionistáknak neveztek, mert nagyobb részük teljesen baloldali, csak épen a nevik nem az. Legáltalában baloldaliak és sokan helyen úgy van. Nos, az „általános” név alatt magukhoz csatolják a zsidó polgárok tömegeit, akik különben ellene volnának a kereszténységnek. Ez nem túlzás.
 A Clujon megjelenő „Zsidó Ut-ban” (I. évf. 10. szám) láttam a következő Verssorokat, melyeket Sinotovic I. héberjézőt Adler H. fordított:

Lázadás.
 Apád szavait ne figyelj, fiam,
 Anyád tanítását ne hallgassa füled,
 Mert atyád szava: a lényt jónak,
 És anyád tanítása: lassan menni.
 ...
 Apjuk útjait ne járja a lábad ...

Nem pécézem ki az eltört fog igazán ismeretlen író sorait ha nem tudnám azt, hogy valóban úgy nevelik a chalucok nagy részét, illetve már a szerkesztőket, hogy ne törődjenek a szülőkkel és különösen a nagyanyákkal.
 Az utolsó próféta Malachi utolsó intése mást rendel és mást jósol. „Emlékezzetek meg Móse szolgálatáról, melyet nekem rendeltet a Chórebekben egész Izrael számára, parancsokat és törvényeket. Ima elküldöm nektek Élijáhu prófétát, mielőtt eljő Isten nagy és félelmes napja. És vissza térül az apók szívére a gyermekek szívére az apákhoz, nehogy eljójtek és megverjem az országot átokkal.”
 Csak akkor érdemes feljárnék az országba, ha apák és fiuk egyesülnek Móse tanítása értelmében. A zsidó Állam alapját alkotta az azok, akik a fiukat szüleinek és a zsidó hagyományokkal a megvetésére tanították.
 Határozott meggyőződéssem az, hogy abban, hogy az angol kormányzat a zsidó országépítés határozott ellensége lett, nagy része van az új jisivu marxizmus, sőt leninizmus, de mintaképpen föltétlenül vallásellenes szellemének. Elvégre Palesztinát csak a biblia jogán követeljük — hiszen hová lenne a világ ha minden nép igényt tartana két ezer év előtt bírt földjére? Az új jisivu pedig érvénytelennek minősít ezt a jogortást. Há! miért tekintse Anglia vagy a népszövetség érvényesnek?

Azokban melőtt ezt a tárgyat folytatnám, visszatekerek Maleachit tanításához. Igen fontos az egy előző az apák szívére térül vissza a gyermekekhez. Az Apák kötelessége megérteni a gyermekeket, megérteni az új nemzedék lelkét és szükségleteit, nekik kell az utat mutatni a jövőben, de az új idők szükségleteinek megfelelőleg és akkor, de csak akkor lehetséges hogy a gyermekek szívére térül az apákhoz. Valójuk be, sokat változtak az apához irányban. És különösen azok az apák, akik egész kitöközésüket az új jisivu, úgy legatöbb is kötelesség volt, hogy azok legyenek: a rabbi.

Mi lett volna, ha a rabbi mint Samuel Mohliver z. c. b. kezdetől fogva beállította volna a cionista mozgalomlat! Fáj erre gondolni. És még ma is mily messze vagyunk attól, hogy a szülők szíve visszatérjen a gyermekekhez!
 Eszembe jut az az epizód, hogy amikor egyszer több mint 30 évvel ezelőtől Frankl Adolfa, a nagyoroszországi orthodox iroda elnökének emlegettem azt, hogy az orthodoxia semmit sem tesz az ifjúság nevelése érdekében, könyvéden azt felelte: Ezt a problémát egy óra alatt meg lehet oldani. Azóta egy emberöltő telt el, de még annyit sem tudnak az orthodox vezetők hogy az ifjúság nevelése probléma. Pontosabb probléma nekik a mahajajka a kihétkében. A sors

Palesztinába akar utazni?

Forduljon azonnal a „Levant” utazási részvénytársasághoz, București, Strada Smărdan 11. vagy az ország különböző városaiban lévő képviselőihez, amely Önnek egy kényelmes, biztos és rendkívül olcsó utazást biztosít.

LEVANT
 utazási részvénytársaság
 București, Str. Smărdan 11. Telefon: 329-83.
 Képviseletei:
 Cluj, „Hermes”, Cal. Reg. Ferdinand 15. Oradea, Str. N. Filipescu 13. Sibiu, Piata Unirei 25. Petroșani, Strada Budai Deleanu 1. Mueidin, Kohn Jecchák. Satu Mare, Katz Heinrich. Dej, Izsák Samu.

azonban nem törődik a rabbiakkal és a jobb sorsra érdemes orthodoxia egyeb vézérel az ifjúság megy, megy — de nem Móse útján. Az apáknak nem volt reá gondjuk, hogy azt megszerettessek vele. Megy és épít Palesztinát, de nem a tóra törvényei szerint. Réz-sint nem ismeri, réz-sint nem is akarja ismereni őket. És mi, zsidó zsidók, nem tudjuk százszázalékos örömmel nézni az építő munkát. Tudjuk hogy minden homokra épül. Mivel hiányzik a zsidó vallás erkölcsialap. Már jeterkel megmondta a babonatal zsidóknak: „És ami felülreik emleketben, semmiképpen nem lesz meg, amikor azt mondtátok, legyünk úgy mint a többi népek, az országok nemzetiségeit, hogy szőlőjaink fának és kőnek. Eletezre!” — mond az Örkkevaló Isten, ha nem erős házzal, kinyújtott karal és alárandított harag-fogok uralkodni rajtuk!”
 „Bármennyire is, az is, amit a mai palesztinai munkásság művelt: a Marx-bármennyire is, ami nem jobb a Baalnak. De nincs is több értelme. Mert tévedés azt gondolni, hogy a szocialista kommunista tanítások tudományos vizsgálataok eredményei. Ép oly vak hit az, mint a Baalimadok volt, ép oly megcsufolása a zsidóságnak és ép annyira a környezet majmólása, mint a Baalimadok volt. És ép úgy merészelik azt mondani: Ezek a te istened, Jisraél, mint évezredek előtt.
 És mi az oka annak, hogy ez a tanítás oly könnyen terjed? Mert megengedi azt hogy valaki jó zsidónak mondja magát, anélkül, hogy zsidó kötelességeket teljesítene, anélkül hogy zsidó módon élne, ami kicsit terhe, volna sokaknak. Hiszen ez volt a bármennyire is lételettana az ókorban a reform-zsidóság lételettana a legújabb

Togal

Rheuma, Urdidegzsába, Ideg-és Iófióás
Köszvény, Spangolinátha, Hílescs megbeledésekt
 Togal oldja a húgysavat, azonnal hat és a bajt közvetlenül gyökerében támadja meg! Bármely hangzatosan is dicsérnek más hasonló gyógyszereket, csak a Togal tud 6000-nél több írásbeli orvosi véleményvel felmutatni. Togal semmiel sem pótolható! Egy kisértel Önt is meg fogja gyógyítani! Az összes gyógyszerárakban és drogériákban. L. 92 — A Togal-tabletta végül készítmény.

A német antiszemilizmus és az olasz sajtó. Róma. — Az ismert olasz publicista, Pietro Solari, Olaszország egyik legelterjedtebb napilapjában, a „Gazetta del Popolo” ban cikket írt a német antiszemilizmusról. Idezi még Hitler-urelomrakerlesekör Cöringgel folytatott értekezéseket részleteit. Megállapítja, hogy abban az időben még sokan nem hittek abban, hogy a német nemzet szocializmus épen az antiszemita programja fogja a lejőre jutani. Nem szabad ezt hinni — írja Solari — hogy Hitler az antiszemita programjából a jövőben is bármint engedni fog. Nem, mert minél több koncepciót kénylen len adai az élet és a politika minden olyan eredeti programjából, minél több kompromisszumba fogja belekeverni a vallásos, annál inkább szilárdul és következetesen áll az antiszemita programja mellett. És valóban ez az egyetlen pont, amelyel o'yan maradéktalanul megvalósított a horogkereszt, amelyért nem kell, hogy önmaga előtt szégyelje magát Hitler ...

Mentesítve vannak szombaton az iskolába járástól a jogszilviai zsidó tanulók. Belgrad. A Jugoszláv kormány újra tanujelét adta annak, hogy megértesse viseltetik zsidó állampolgárel vallási éle ének zavartalan kiállításával szemben és minden tekintetben elősegíti vallási kulturájukat. Így legutóbb a kultuszminiszter engedélyt adott a zsidó tanulók számára arra, hogy szombaton nem kötelező meglátogatni az iskolát, ha valaki érzésük ezt tiltja. A rendelkezés értőrdmet leltel országos zsidóság körében. A kultuszminiszternek egyhétlen Deutsch szabadkai, Práger petrovoselci és Öün József moholti főrabbi-k interventáltak a szombati iskolai kötelezettség megszüntelése érdekében.

Bűnvárti feljelentés Danzigban a „Stürmer” ellen. Danzig. — Az ismert d'zigi zsidó ir. Szani Oüctsmann, aki röviddel ezelőtől jelentette meg az „Antiszemita irodalom hamisítványai” címen brosúráját, foglalt meg alapozott bűnvádi feljelentést tett Julius Streicher, a „Stürmer” főszerkesztője és munkatársai ellen „Antiszemita” és hamisítás miatt. A feljelentés kifejti, hogy a „Stürmer” 1935-ben megjelent márciusi számban a bibliai egy o'las bűnvádi regénynek nevez, amely gyilkosságra, térgyalásúra, csalásra és erkölcslenlégre tanít. Oüctsmann kifejti, hogy a „Stürmer” nemcsak a zsidó vallást győltáza meg, hanem az összes polgári vallások elejét is megvált. A „Stürmer” tulajdonosai és a dódi teljes tudatában vannak annak, hogy hamisítványokkal vezetik félre az olasz közönségüket. — A danzigai ügyvezető bizottság Oüctsmann iról, hogy az adatok általánosságban utána a „Stürmer” kiállítás Danzig területén.

Egyetlen zsidó képviselője sem lesz a lengyel sejmnek! — A proporcionális választójog előírása és az egyszerű többségi szisztéma bevezetésével a lengyel zsidóság parlamenti képviselőre rendkívül válságos helyzetbe került. Az új rendszer ugyanis teljesen lehetetlenné teszi, hogy a lengyel zsidóság akár egyetlen parlamenti és szenátusi képviselőre is hozzájusson és képviselői képviselőre az országgyűlés elől haugot adjon. A lengyel zsidóság körében érthető elkésződést kellett az újabb politikai numerusz-nullus, mert ez a kérdés nemcsak jogi, de gazdasági érdekeit is melyen érinti.
 — Erdőt üfletnek Palesztinában a meggyilkolt Sándor király emlékére. Belgrad. Jugoszláv cionista és más zsidó szervezetek, a vezető körökkel az élen elhatározták, hogy Erecz Jisraeleben emléket állítsanak a tragikus körülmények között elhunyt Sándor jugoszláv király emlékére, egy erdő ültetésével, amely „Civai Melech Alexander” nevet fogja viselni. A Jugoszláv zsidóság határozatát mértékadó belgrádi udvari és kormánykörök szívből üdvözölték.
 — Egészsejünk részére a legjobb szer épen csak elég jó. Övarendőlték az egész országban. Államozson mindjárt kezdődött fogva oroszoktól ajánlott és klinikai problémáit gyógyszerrel. Több mint 6000 orvos rendkívül elismerően és dicsőren nyilatkozott a Togal határoló és közlülük nagyon sokan, különösen a hitvallásosoknál dicsőren s azon tulajdonosok, hogy a szervezet jel tőri Togal aronall hitő. Államozson a hitő szer humánus, köszvényel, alóidegzsábnál (I. lass), idges fájtalmaknál és megműlése betegségekél.

